

Thi t t ng không c n gi i thích dài dòng, không c n lý lu n đ ch ng minh r ng nhóm ng i ch tr ng có th b m t bàn tay vô hình nào đó xúi gi c hay thuê m n.

B n ng i đó đã qu n cáo cho cu c tri n l m c a h là:

“T o nh ng cu c đ i tho i tìm hi u gi a ngh thu t, chính tr và c ng đ ng v nh ng đ i u b xem là c m k ho c là ki m ch trong c ng đ ng”. Ph i ch ng là m t s công khai thách th c? Hay l i đ ng s t do đ i n đ t và sáng tác đ th nghi m xem ph n ng c a ng i Vi t h i ngo i nh th nào, m nh đ n đ u đ “đ i u ch nh” theo l i phát bi u c a hai cô Lan D ng và Trâm Lê khi đ n đ cu c h p c a các h i đ oàn bàn vi c bi u tình ph n đ i, b la ó ph i b ra v . Đ i u ch nh cái gì? Ph i ch ng là đ i u ch nh k ho ch đ nh phá c ng đ ng, gây chia r ngày càng tr m tr ng, l i đ ng s t do x ng i đ m hình nh và tuyên truy n c a c ng s n Hà N i xâm l n vào môi tr ng s ng c a c ng đ ng Vi t Nam t n n c ng s n.

Cô Trâm Lê còn tuyên b v i báo chí r ng: “Tôi c m th y có s s h i chung quanh c ng đ ng Vi t Nam” và “Tôi c m th y c ng đ ng n y mu n tu t đ c (slippery slope), r ng chúng ta không th ti n đ n m t cu c th o lu n c i m và ch p nh n nh ng quan đ i m trái ng c v chính tr”.

Th h i b n ng i n y n u th t s ngay tình mu n “đ i tho i tìm hi u” thì có d m đ m hình nh và c Vi t Nam C ng Hòa v Hà N i tri n l m không?

Tuy nhiên s tr c nghi m c a nhóm ng i VAALA cũng có th là m t li u thu c b cho c ng đ ng ng i Vi t h i ngo i n u m i ng i chúng ta th y r ng đã đ n lúc ph i si t ch t hàng ngũ qu c gia, b qua m i t hi m cá nhân, khác bi t nh nh t, c m l y m u s chung là không ch p nh n c ng s n đ c tài quân phi t đ cùng nhau tranh đ u cho t do dân ch đ c th c hi n t i quê nhà.

Năm 1998 tôi có vi t v v n đ “c ng s n l ng ng i trong c ng đ ng ng i Vi t h i ngo i” nay chúng nó l hình xúi gi c thuê m n hay tr c ti p hi n nguyên hình. Và sau khi Ngh Quy t 36 c a c ng s n đ c ban hành và tháo kho n m t ngân kho n kh ng l , tôi cũng đã báo đ ng r ng môi tr ng s ng c a chúng ta s tr thành vùng xôi đ u và ti n tài c a c ng s n có th làm thay đ i nhi u đ i u b t l i cho chúng ta. T đó đ n nay ngày càng hi n rõ nh ng đ u hi u c ng đ ng b đ nh phá nhi u m t.

Tuy nhiên chính nghĩa quợc gia còn vợng mợnh hợn bao giợ hợ t vì tuyợ t đợi đa sợ đợng bào trong và ngoài nợợc đã chán ghét và căm hợn bợn cợng sợn gian ác, đó là mọt yợu tợ mợnh nhợ t chợn đợợng bành trợợng cợa bợn gian.

Garden Grove
17-01-09

Nhân cợ hợi mọt sợ ngợợi trợ tợ cho mình cái quyợ nợ do diợ nợ mà không hiợ u biợ t gợi vợ quá khợ hay bợ tuyên truyợ nợ đợ đợ bợng món mợi gian đợi xợ o quyợ t nên hành đợng nông nợi, tôi đợc lợi bài cợa anh bợn cợu Ngoợi Trợợng Việ t Nam Cợng Hòa Vợợng Văn Bợc việ t vợ “Lợa tuợi sinh trợợng tợi hợi ngoợi trách đờn anh” đợng trên báo Tiợng Gợi Dân Tợc do tôi làm chợ nhiợ mợ Paris cách đây 15 năm nay vợn còn nguyên giá trợ. Xin trích đợng lợi đợ đợc giợ tợợng lợm.

Paris ngày 4-5-1993

Anh Triệ u,

Trong buợi hợp mọt mọt sợ bợn cũ hợi cuợi tháng 4, anh có đợc cho chúng tôi vài đợn trích trong nhợng lợi phát biợu cợa mợy bợn trợ, đợi ý chợ trách thợ hợ đợ trợợc hợ - thợ hợ chúng ta - đã vì quá cợ chợp, khợ khợ ô mợ lợy nhợng oán hợn chợng đợi lợi thợi, thành thợ cợn bợợc thợ hợ trợ phợc vợ đợ tợ nợợc. Chúng ta đã bàn luợn nhiợ u vợ nhợng lợi phê phán yợ, đợ kợ tợ luợn là sợ ngợ nhợn nợy cợn đợợc giợi tợa ngõ hợu duy trì niợ mợ thông cợm giợa hai thợ hợ đợu sao cũng đợng hợi đợng thuyợn, vì cùng chung cợnh ngợ lợu vong và cùng muợn thợy mọt ngày mai sáng sợa trên quợ nhà.

Hôm nay tôi xin đợợc đợng gợp vài lợi tham luợn vào cuợc đợi thoợi cợn thiợ tợy.

Trợợc hợ tợa nên bàn thêm vợ hai chợ cợ chợp.

Theo thiển ý, trung thành với nhữg điếu mà mình cho là phải, là đúng -hẳn nã, là đức cớ thố tởi lỏch sỏ gỏn đây chỏng nghiễm là phải, là đúng - không phải là cỏ chỏp mà chỏ là chung thỏy, trỏc sau nhỏ mọt, là lỏng thiển với mình và với ngỏi. Chúng ta đã chỏng lỏi cỏng sỏn vì nghĩ rỏng chỏ nghĩa cỏng sỏn không phải là tỏng lai cỏa loài ngỏi, rỏng lỏng cuỏc đỏu tranh giành đỏc lỏp tỏ do cỏa dân tỏ vào khuôn khỏ cuỏc đỏu tranh vô sỏn quỏc tỏ là mọt sỏ lỏa chỏn sai lỏm và tai hỏi. Thỏi cuỏc đã chỏng minh rỏng quan đỏm y xác đáng. Tỏ sao chúng ta lỏi phải giỏu giỏm chỏi bỏ nhỏ mọt tở tích xỏ xa.

Có ngỏi cho rỏng thái đỏ chỏng đỏi y lỏi thỏi vì cỏng sỏn không còn là mọt thố cỏ đáng quan ngỏi nã. Nói mọt cách cỏu kỏ hỏn, mâu thuỏn quỏc cỏng đã bỏ lỏch sỏ vỏt qua rỏi. Nhỏn đỏnh nhỏ thỏ, theo ý tỏi, là quá hỏp tỏp và hỏi hỏt, nỏu không phải là cỏ tình chỏi bỏ mọt vỏn đỏ khó chỏu.

Quỏ thỏ, cỏng sỏn không còn là mọt hiỏm hỏa sinh tỏ đỏi với các cỏng quỏc Tây Phỏng nã, tỏ ngày Liên Bang Xô Viỏt tan rã. Do đỏ, các cỏng quỏc y có thỏ chuyỏn sỏ chú ý cỏa hỏ đỏn nhỏng vỏn đỏ khác, chỏng hỏn nhỏ giỏi quyỏt xung đỏt chỏng tỏc, phỏc hỏi sinh hoỏt kinh tỏ hay chia lỏi nhỏng phỏn thỏ trỏng. Trái lỏi, ở Viỏt Nam, cỏng sỏn vỏn còn là mọt thố cỏ tởi hiỏn hiỏn ở khỏp nỏi, khỏp bỏc: Trong quỏc hỏi, trong hiỏn pháp, luỏt lỏ, ở mỏi ty sỏ, ở mỏi phỏng khỏm. Chỏng lỏ phỏi nhỏm mọt bỏng tại trỏc sỏ thỏ tỏ y mỏi khỏi bỏ chỏ là cỏ chỏp?

Các bỏn trỏ đỏa ra lỏi phỏ phán nên biỏt rỏng chúng tỏi không phải là quái vỏt tiỏn sỏ, không quên điếu gì và không hỏc gì thêm, tỏ giam mình trong nhỏng thành kiỏn cũ mà không thỏy ngoỏi vỏt đã đỏi thay. Không, chúng ta không đỏn nỏi lỏc hỏu nhỏ vỏy: Chúng ta ý thỏc rỏng không có sỏ chỏng đỏi nào là vớnh cỏu, không có thù hỏn nào là muỏn đỏi. Chúng ta biỏt rỏng hiỏn thỏi, các phái đỏan Á Rỏp đỏng gỏp phái đỏan Do Thái ở Hoa Thỏnh Đỏn đỏ tìm thỏa hiỏp vỏ vỏ Palestine, đỏi biỏu Bỏc Kinh và đỏi biỏu Đỏi Bỏc đỏng hỏi hỏp nhau ở Tân Gia Ba đỏ thỏ san bỏng tranh chỏp quỏc cỏng, lãnh tỏ da đen và lãnh tỏ da trỏng đỏng thỏng ngỏ ở Johannesburg đỏ tiỏn tỏi mọt quỏc gia Nam Phi đỏ chỏng đỏ nguyên. Rỏ rỏ xu hỏng ởu thỏng trên thỏ giỏi hiỏn nay là hòa giỏi. Nhỏng không ai cỏ xúy mọt thỏ hòa giỏi bỏa bỏi, vô nguyên tỏc, lỏy mỏ tỏ đỏan kỏt che đỏy thỏ cỏ đỏu hàng.

Chúng ta nghĩ rỏng vì tỏng lai đỏt nỏc, phải có hòa giỏi thay vì lỏi trỏ, nhỏng chúng ta cũng nghĩ rỏng sỏ hòa giỏi y phải đỏt trên cỏ sỏ bình đỏng tỏ do phải đỏc tỏn hành trong tình thỏn tỏng nhỏng và phải hỏng vỏ mọt mỏc đích duy nhỏt: Mọt nỏc Viỏt Nam đỏc lỏp, tỏ do, dân chỏ và công bỏng, không có đỏc đỏng, đỏc quyỏn, không phân biỏt đỏi xỏ theo nhỏng đỏng ranh ý thỏc hỏ, kiỏu phân biỏt chính ngỏy. Chỏ trỏng nhỏ vỏy không phải là cỏ chỏp mà chỏ là

sáng suốt, trông xa để tránh những “thịt bằm” sau này.

Bây giờ, ta xét đến lỗi trách nhiệm đồng. Theo ý tôi đây là một sự hiểu lầm khác cần được dẹp b.

Thế nhưng chúng ta không muốn là - mà cũng chẳng thể trở thành - những kẻ dốt ngẩn cần bằm đi của thanh niên trên đồng và những người khác, nếu đó là ý nguy của họ. Chúng ta đã tranh đấu vì tự do và bản quyền ra đi cũng vì tự do, lẽ nào chúng ta lại không tôn trọng quyền tự do của các bạn trẻ. Khi đã trở thành, mọi người đều có quyền và có bổn phận quy tắc như vậy tiếp tục lại của mình, theo lòng tâm và trí thức của mình.

Tuy nhiên, không cần chúng ta có nghĩa là thế nào bằm m. Chúng ta không thể không tha thiết đến tiếp tục lại, đến sự thành bại của người trẻ, dù sao cũng phần nào do sự chọn lựa của chúng ta mà phải sanh sống ngoài quê hương.

Bởi vậy, dựa trên chút vốn kinh nghiệm và suy tư còn lại, chúng ta gửi đến thói quen một vài lời khuyên chân thành để hình thức mọi câu hỏi mà họ nên gửi để đáp rõ ràng trước khi đến thân.

Có thể nào để mọi kinh tế mà không cần đến mọi chính trị hay không?

Hoạt động kinh tế không thể tách rời khỏi toàn bộ sinh hoạt công đồng. Các chế độ kinh tế thế giới không phải là cây đũa thần có thể tạo phép lạ trong bất cứ môi trường chính trị nào. Điều này dĩ nhiên vì Nhà Nước là tác nhân quan trọng nhất trong sinh hoạt kinh tế. Tự quyền sự hiểu để đại diện gây phép xây dựng để gây phép nhập khẩu, tín dụng, thu khóa, thuế lợi, chuyển tiền Hoạt động kinh tế luôn luôn để dể dàng chi phí của quy định nhà nước. Như vậy làm sao có được kinh tế tự do nếu có chính quyền để tài thế?

Hơn nữa, nếu thiêu một chính quyền thế tự do dân mà có và vì dân mà làm, có gì để mằm vào chỗ có những dự án để lâu dài, để đồng, đem lợi thế nh vào những bản và kế thu thập hiên để cho để những sự để để chế nh, chế không phải là để ăn ăn xài thì, nhm lợi để tài nguyên thiên nhiên và nhân công rừng Việt Nam để thu doanh lợi thế nhanh thế nhieu - lợi cho người cho phép, lợi cho người để để phép, nhưng không lợi cho người dân - nếu tình trạng này

xảy ra, Việt Nam sẽ có cơ hội trở thành một miền xác, một tai họa mỗi sinh, như nhiều miền ở Đông Âu hay ở Nga hiện nay.

Có người nói rằng trong quá trình Trung Quốc đổi mới kinh tế có thể tiến hành trong khuôn khổ chính quyền độc tài. Chúng ta không muốn tin rằng người Việt có những điều gì là muốn nhân dân Việt Nam trải qua một cuộc đàn áp Thiên An môn thứ hai. Dù gì đi ra ngoài ý muốn chính quyền này, ta cũng nhận thấy rằng trong quá trình Việt Nam không thể ví với trong quá trình Trung Quốc vì có nhiều điểm khác nhau. Chúng ta không thấy đây hai điểm khác biệt:

- Bắc Kinh dám đưa nhiều vào khu vực Hoa Kỳ đông đảo và trù phú ở Mỹ Châu, Âu Châu và Á Châu, khu vực này đã đưa ra hàng chục tỷ Mỹ kim vào Trung Hoa lục địa (phần lớn từ Hồng Kông và Đài Loan) và đã trở thành dây chuyền công nghiệp gia công kinh tế Hoa Lục và kinh tế thế giới. Trái lại Hà Nội chưa dám tin tưởng vào khu vực Việt kiều bên ngoài, chỉ trông chờ vào doanh nhân và doanh nghiệp ngoài quốc gia.

- Bắc Kinh dám nhìn nhận quyền tự trị riêng rẽ cho các địa phương, cho những vùng duyên hải Hoa Nam, đảo Hainan hay tỉnh Tây Xuyên, để giảm bớt hiềm khích giữa chính quyền trung ương. Trái lại, Hà Nội không nghĩ rằng sẽ kiểm soát cả trung ương trên những địa phương như miền Nam, hay Tây Nguyên hay thậm chí Du Bắc Việt.

Những điểm khác biệt này khiến cho sự so sánh không còn giá trị cho những người mới. Câu hỏi vẫn còn nguyên vẹn: Với chính quyền hiện tại ở Việt Nam, một chính quyền độc tài, độc đoán, liệu có thể có được phát triển kinh tế để mang lại lợi ích thật sự cho người dân không?

Một câu hỏi, còn quan trọng hơn câu hỏi trên đây, đó là: Có thể nào có hòa giải thật sự nếu một bên như thể chế hiện tại đã được tôn, trong quá trình cũng như trong hành động?

Cho nên nào chúng ta xóa bỏ trong quá trình cũng như trong đời sống xã hội phân biệt phi lý và một thế giới của những người “yêu nước” (chúng tôi công nhận và thân công) và những thành phần “ngụy” theo theo dân tộc, để xác định rằng đã có những điểm khác nhau; chúng ta xóa bỏ vai trò chủ đạo của một ý thức hệ, của một đường lối, để nhìn nhận quyền tham gia của một công dân, một chính quyền trên lập pháp bình đẳng vào đời sống công đồng; chúng ta nhận những quy định do các bên của cộng đồng và của công dân chúng ta được long trọng thừa nhận và nghiêm chỉnh thi hành đời sống mới; chúng ta nhận những lợi ích của dân chúng, của người dân.

VAALA: Mọt thỏ nghiễm m và thách thỏ c cng đng ng i Vi t h i ngo i

Tác Giả: Võ Long Tri u
Thứ Ba, 20 Tháng 1 Năm 2009 23:00

nh ng tr i giam, nh ng tr i c i t o còn đe d a nh ng ng i đ i l p v i chính quy n t i v thì
ch ng y, vi n t ng “hòa gi i” v n ch là bánh v trong sách hay m t trắng trên tr i.

V ng Văn B c